

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Michael Freilich

tegen

De Morgen

Met een brief van 29 januari 2020 dient de heer Michael Freilich een klacht in tegen De Morgen. Aanleiding is een artikel van 27 december 2019 onder de titel *Freilich: een ongeleid projectiel binnen N-VA. Na filmen in gesloten commissie nu godsdienst belijden in parlement*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van DPG Media antwoordt met een brief van 11 februari, waarop Michael Freilich reageert met een brief van 20 februari 2020.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 5 mei 2020. Michael Freilich en zijn parlementair medewerker Kristof Luypaert namen deel aan de zitting. Voor De Morgen nam Edwin Ceulebroeck deel.

DE FEITEN

Het artikel gaat over de kritiek binnen N-VA op Kamerlid Michael Freilich, omdat hij in zijn kantoor in het parlement een joodse kandelaar had aangestoken in het kader van Chanoeke, het joodse feest van het licht, wat hij zelf bekendmaakte in een videoboodschap, terwijl N-VA vindt dat religieuze symbolen niet thuishoren in het parlement. De journalist schrijft dat Freilich eerder al voor een rel zorgde door de eed af te leggen met zijn keppel op en citeert verschillende partijleden.

Twee gemeenteraadsleden zeggen: “Secularisme is absoluut of niet, graag duidelijkheid hierover” en “Geen religieuze klederdracht en symbolen voor politici en ambtenaren.” Verder komen fractieleider Peter De Roover aan het woord, die onder meer zegt: “Michael is een gedreven parlementslid dat te goeder trouw werkt, maar hij is wel iemand met wie je wat extra werk hebt”, en Vlaams Parlementslid en Antwerps havenschepen Annick De Ridder op Twitter: “Geloof hoort niet thuis in het parlement. Punt”.

De journalist schrijft dat het duidelijk was dat N-VA met Freilich een tafelspringer en mogelijke onruststoker binnenhaalde en dat hij vooralsnog eerder een last dan een lust lijkt. Hij sluit af met een partijbron die zegt: “Hij moet zijn plek vinden in de partij. We wisten dat hij voor de buitenbaan zou kiezen, maar nu drijft hij wel wat ver af” en met de vermelding dat Freilich recent nog in opspraak omdat hij zijn medewerker opnames liet maken van een zitting met vertegenwoordigers van Palestijnse ngo’s, waarvoor verschillende Kamerleden hem bekritiseerden.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER neemt aanstoot aan de titel van het artikel. Hij heeft geen probleem met de inhoud, met name de kritiek op het feit dat hij een kandelaar had aangestoken in een N-VA-kantoor in het parlement.

De titel is een opinie, die klager ervaart als een aanval op zijn persoon. De titel stelt het voor als een feit dat klager een ongeleid projectiel is, terwijl het om een opinie gaat. Nochtans mag een journalist feiten en opinie niet met elkaar vermengen. De omschrijving ‘ongeleid projectiel’ klopt niet met de feiten. De titel is ook geen citaat en komt niet voor in het artikel.

Zeggen dat klager een ongeleid projectiel is, is een mening en beschadigt klager binnen de partij. Nochtans is hij binnen de partij of door de partijleiding niet op het matje geroepen. In het artikel zelf zegt fractieleider de Roover overigens dat het voorval met de kandelaar ‘geen drama’ is. Vandaar de bezwaren van klager tegen de verregaande titel die het als een vaststaand feit voorstelt dat hij een ongeleid projectiel is.

Een ongeleid projectiel betekent taalkundig een labiel persoon die zich onvoorspelbaar gedraagt, op wie men niet kan vertrouwen en die daardoor leiding nodig heeft. Klager vraagt zich af aan welke criteria een politicus moet voldoen om een ongeleid projectiel genoemd te worden? De titel is duidelijk een mening en meningen horen thuis in de daartoe geijkte rubriek, niet bij de berichtgeving. Er bestaat geen feitelijke mening, zoals De Morgen argumenteert. Een journalist moet feitelijke informatie en opinie van elkaar onderscheiden en feiten en opinie vermengen in een nieuwsbericht staat haaks op de journalistieke deontologie.

Men heeft zich bij De Morgen zelf gerealiseerd dat er iets was met de titel of dat hij te ver ging, want op de dag van publicatie is hij op de website gewijzigd van *‘Freilich: een ongeleid projectiel binnen N-VA. Na filmen in gesloten commissie nu godsdienst belijden in parlement’* naar *‘Michael Freilich lijkt voor N-VA vooralsnog eerder een last dan lust: ‘Geloof hoort niet thuis in het parlement. Punt’*. Deze aangepaste titel is correcter. Het werkwoord ‘lijkt’ maakt duidelijk dat het geen zekerheid is dat klager eerder een last is dan een lust. Het gaat ook om een citaat uit het artikel en is geen opinie van de journalist. Klager is het ook met die mening oneens, maar dat ligt wel binnen het aanvaardbare van wat men kan zeggen.

De Morgen noemt de titel een feitelijke vaststelling op basis van verschillende meningen, maar dat zou betekenen dat iedereen het ermee eens is dat klager een ongeleid projectiel is, terwijl geen enkel ander medium zo over klager geschreven heeft.

De Morgen zegt in zijn repliek dat klager met het ontsteken van de kandelaar bewust afweek van de partijlijn. Klager ontkent dat en verwijst daarvoor naar interne mails van partijvoorzitter De Wever en fractieleider De Roover naar aanleiding van een opiniestuk dat klager over het voorval publiceerde.

Samengevat moet het volgens klager duidelijk zijn of een titel een mening of een feit weergeeft. Als dit niet duidelijk is, moet men expliciet aangeven dat het om een opinie gaat, temeer omdat lezers vaak alleen de titel en niet het hele artikel lezen. Klager ziet de omschrijving ‘ongeleid projectiel’ dan ook als een beschadigingsoperatie tegen zijn persoon.

DE MORGEN zegt dat de titel een vaststelling is, en geen feiten, mening of citaat weergeeft. Zo een titel hoeft niet terug te komen in het artikel, in tegenstelling tot een citaat waarvoor dit wel geldt.

Het incident met de kandelaar is gebeurd en de journalist heeft naar aanleiding daarvan een rondvraag gedaan bij partijleden van N-VA. De partijgenoten geven daarbij ongezouten commentaar, zoals fractieleider De Roover die zegt dat klager een gedreven parlementslid dat te goeder trouw werkt maar ook iemand met wie je extra werk hebt, en dat hij klager erop

aanspreekt als hij zijn keppel draagt in het halfrond. Verder Annick De Ridder die zegt: “Geloof hoort niet thuis in het parlement. Punt”, en een derde bron die zegt dat klager zijn plek moet vinden in de partij en dat men wist dat hij voor de buitenbaan zou kiezen, maar dat hij het nu wel te ver drijft.

Op basis van al die meningen, commentaren en vaststellingen heeft de journalist zijn titel gemaakt, namelijk dat klager niet altijd de koers van zijn partij volgt, een einzelgänger is en dingen doet die hem beter uitkomen, en dat hij zich met andere woorden niet altijd laat leiden en van tijd tot tijd een ongeleid projectiel is. Dat is geen menig of opinie, maar een zuivere en feitelijke vaststelling op basis van feiten, meningen en commentaren op het gedrag van klager.

De partijlijn van de N-VA schrijft voor dat iedereen in zijn privéleven doet wat hij wil, maar dat in het halfrond de scheiding tussen kerk en staat verzekerd moet blijven, zoals in het artikel staat. Als klager zich daar op een of andere manier van distantieert, overschrijdt hij bewust de partijlijn.

Het is normaal dat de titel in een krant kan afwijken van de titel op de website. Een krantentitel moet kort en beknopt zijn, bij websites zijn langere titels mogelijk of aangewezen. Het is ook normaal dat een titel op de website in de loop van de dag verandert, omdat vaak eerst de titel van de journalist online komt, die naderhand door de eindredactie wordt gewijzigd. Dat betekent niet dat de titel in de krant of de eerste titel op de website verkeerd of onjuist zou geweest zijn of dat er kritiek op gekomen zou zijn. De gewijzigde titel op de website is geen rechtzetting.

BESLISSING

Klager maakt bezwaar tegen de titel van het artikel. Het artikel geeft de commentaren en kritieken weer van vooraanstaande en minder bekende leden van N-VA op het feit dat hij een joodse kandelaar aanstak in zijn kantoor in het federaal parlement waarover hij zelf een video verspreidde, en op andere incidenten, toen hij een keppel droeg in het halfrond en toen hij zijn medewerker opnames liet maken van een zitting met vertegenwoordigers van Palestijnse ngo's. Zijn partijgenoten zeggen onder meer dat er wat extra werk is aan klager en dat ze wisten dat hij voor de buitenbaan zou kiezen, maar dat hij in dit geval wel wat ver afdrijft. De Raad is van oordeel dat de titel strookt met de inhoud van het artikel. Hij geeft de inhoud kort, bondig en samenvattend weer om zo de aandacht van de lezer te trekken, wat eigen is aan titels.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 28 mei 2020